

مەرگی ځنډگر ... ح م م نته

له سره تاي پيدا بوونی مته دی بونیادگریدا، چې مکه کی تاز دته ناو بواری ځنډی ئه دبی و، ئویش چې مکی (مەرگی نووسر). (لان بارت) به داهنډری ئم چې مکه دادنرت. ئم تیریزان به چې مکه ووبه ووی ځنډگرانی پش خای بووی و، به وی چیدیک، به هینجانی واتای دق ناب به ژیانی نووسر بگیند و، به کوو د به وو له خودی دق بکین. لهر دا دق دته ناو ندی توژیند و. لهر و ی مەرگی نووسر اده گری نرت.

ئوی ئستا له توژیند وی ځنډیدا دته پش و، چې مکه کی تاز ی، به ناوی (مەرگی ځنډگر). ئم چې مکه له گډ به او بوون و وی کتبی (مەرگی ځنډگری) (نان ماکدنا د) به او دته و. ناشکرای ځنډ مکه کی باشی خو ندر به خوندن وی دق ئد بی دکات. ئم ناو نیشان است و کوو ناو نیشان کی گشتی در دک و، به نام نووسر پتر م به ستی ځنډی ئه کادیمی.

دم و به م ئم نووسر و ځنډگر ئه کادیمی باس له ناامادی ځنډی ئه کادیمی له میدانی توژیند وی ئه دبییدا دکات. به شو یك لاپی ځنډی ځنډم کان جی ئم جر ځنډیان گرت ته و. به ییش (ماکدنا د) دت: (سو پایك له و کسان ی به رد وام ملیان به لاپی وی ئد ب و هونر له ځنډم کاندا ه ی. هاوکات ئم برپرچدان و ځنډید ته له لاپی وی ځنډم کاندا ق تیس نی، به کوو له سا نای دوایدا خوندن و و کت ب داواکردن له ئینت رنت زر به او. کمپانیای ئ مازن هانی خک دات سرنجی خیان له باری ئه و کت بانی له ودا دانراون بنووسن.) [ماکدونالد، ۲۰۱۴، ص ۲۴] نووسر م به ستی له م چې مکه ئه و ی ځنډ خریک ج وه ر و ئرکی خای له دست دات، به وی ه موو کسک بواری ئه وی ه ی به چوونی خای در بته. ئم به چوونان دکر له چوارچ وی سرنجدا ه ژماریان بکین، به نام ناکر و کوو ځنډی کی ئه کادیمی ته ماشایان بکین.

دیار م به ستی من له چې مکی ځنډی ئه کادیمی به واتای ی له زانک کانی کوردستان ه ی، نی، به کوو به و تگ یشتنی له ئوروپا ه ی. ئگر له ت وانیی ئم نووسر و له بارودخی ځنډی ئه دبی کوردی بنی، ئه و ناو نند ئه کادیمی کانی کوردستان پشکی شریان له مەرگی ځنډ و ځنډگر به ر دک و. ئه و

توژیندوانی بی ناوی نامی ماستر و دکترا ل زانک کانی کوردستان ل ئد بیا تدا د نووسرین، زربیان هه نند لاوازن، هه نند سواو و سادن، هیچ زیاده یك ناخن سار خرمانی شنبیری خویندر. ئم هه مان ئو ددردی، ك (ماكدنا د) بای دكات، بوی دس هاتی ئكادیمی ل شنبیری خكدا خریك هه راس دهه نند. ئركی ناو نند ئكادیمی كانه به ره مه نان و و به ره هه نانی شنبیری.

به ییش ئستا ئم به دست خویندرگه لکی ناپسپ دنا نین. خویندرانه ك ل بواركه دا پسپ نین، كچی سرنج به ناوی خن و د نووسن. ئم نووسر به مان دت، خن گر دت كه سکی پسپ بت، خاون تیز و تانین بت. به بوی ئو و خن ی ئكادیمی ل سار به ها و نرخ و ستاو، ئستا و تكه شانی ئم خن ی ل پاشكش دای، بوی خن ی شنبیری ل برودای. كاتك گوتمان خویندری پسپ، مبه ستمان ئو خویندر ی ل ناو نند ئكادیمی كانه و كوو پسپ كارد كن. خویندرانی ناپسپ هه میش تینون به و به چوونانی خن گر دیا نووست.

به ییش هه موو ئوانی به ناوی توژیندوانی شنبیری و (به به چوونی نووسر) د نووسرین، هه وكن به هه ره سه هه نانی خن ی ئد بی، ل ودا به های ئد بی و تانینی ئستایکی ل دقه كانه نام نند. ل م كته ب دا نووسر گرینگی زار به به ها و تیاری ئد بی دات، به تایب تی ل ئفلاتوون و تا پش قه ناغی توژیندوانی شنبیری. به نموون ئو تیاری (كانت) لباری به های جوانیناسی و په شكشی دكات (75). به ییش خن گری پسپ به م عریف یکی فراوان و به ها و نرخ دق به شو یکی ككرت و ورد دیاری دكات. ئم كته ب كار ل ناو وکی شنبیری و ئكادیمی و هاتی یكگرتوو كانی ئمريكا دكات، بوی ئی ئد ب و هونر و شنبیری ل سار خن كچی؟

خن ی ئد بی ل سا لانی چل و په نجا و شستی سته ی ابردودا، ل چوارچه ی به چوونگه لی ئكادیمی و پسپ ییدا خی دبینی و، دواتر به به چوونی تاكه كسی ناپسپ گه درا و به های خن یان قه رخ كرد. كه شك ل ودا ی خن گری ئكادیمی نه كه هه ر جه ی خی چه كردوو، به كوو كی ئو شتانی په وندی به و هه یه هشتوون. به م ییش ماو و به یینکی ل نه وان خی و ئو خویندرانی تینوو به چوون كانی ئوان دروست كردوو. به ییش ئم كاری به خن گری ئنام وان و ناپسپ جه هشتوو. هاوكات به هه نند په شكشكاری

بەرنامە تەلەفزییەکان، کە بەیاریکانیان کاریگەریان لەسەر چەژی خوێندەر هەیە.

بەگومان ئێخەنگەر کەسێکە لە قسەکردن و ناسینەوەی شۆوکانی ئێدەب لە ئێمە شارەزاتر، هاوکات بەچوونەکانیشی جەبایەخ و بە هەند وێردەگیرێن. هەندە پرسبەری جەوهەری لەم کتێبەدا هەن دەبە بخرێنەوو؛ ئایا بەها و نرخێ ئێدەبی بە بەیاردانی ئێمە، بەوێ کام دەقمان پە جوانە کاممان پە خراپە بەند؟ دەکرێ ئێمە بەیاری لەسەر بەهای هونەری دەق بە پشتبەستن بە پەوێر بەبەتی و دەرکێیەکان بەین؟ (ماکدەناد) وێرامی ئێمە پرسبەرانەمان لەناو کتێبەیدا دەداتەو.

هاوکات خەمی ئێوێتی، ئێو ئێخەنگەرانی لە نیوێ سەتەبیستەمدا وێکوو مامەستای زانکە لە ناوێندە ئێکادیمیەکان کاریان دەکرد، هاوکات کتێبیان دەنووسی، کتێبەکانیان ئاراستەیی خوێندەوانی نائێکادیمی دەکرد، کاریگەری گەورەیان لەسەر بەرهەمهێنانی تەزی ئێخەنی ئێدەبی هەبوو. بەبەم لە ئێستادا نمونەیی ئێو کەسانە زەر کەمن، زەر کەم لە واقعی ئێشەیری ئێستا ئامادەیان هەیە. لە بەشی سەییەمی کتێبەکە (ماکدەناد) زەر بە جوانی کاری لەبارەیی گەشەیی ئێخەنی ئێدەبی لە زانکەکان و دەروێی زانکەکان لە سەتەبی بیست کردوو. بەیەیش ئێخەنی ئێکادیمی لەو کات وێکوو کەسێک و ناوێندەکە لە ناوێندە مەعریفیەکان ئێو هەبوو.

لەروێ دەمەوێ بەبەم، ئێوێ ئێستا لە ناوێندە ئێکادیمیەکانی کوردستان دەگوزەر، بەشی هەر زەری ئێوێیان لە کوشتنی بیرکردنەوێ قوتابیدا هەیە، چونکە زەربەیی ئێوانەیی بە ناوی مامەستای زانکەوێ خەریکن ئێوێ کەسانی ئێکادیمی دەبینن، وێکوو شوێنی نان پەیداکردن و کاسبی هاتوونەتە ناو زانکە. زەربەیان حیزب بە مەرامی خەیی فەیداوونەتە ئێو، هاوکات بە وێرگرتنی مووچەیی باش و زەوی لەو کار دەکەن.

لەروێ دەبە سەاسمان بە هەموو ئێو کەسانەیی لە دەروێی زانکەکان خەمی ئێدەب و ئێخەنی کوردیان بوو و هەوێیان داو. ئێوێی لە ناو ئێدەبی کوردی بە ناوی ئێخەنی دەخەرتە بازار وێ نە ئێخەنی ئێکادیمیە بە واتا ماکدەنادیەکە و نە ئێخەنی نائێکادیمیە. ئێوێی لە ناو وێو دەروێی ئێکادیمیە وودەدات، بەچوون و سەرنجن، پەوێندیان بە چەژی تاکەکەسییەو هەیە، ئێمە ئاگەیانندی مەرگی ئێخەنگەر.

ٲٲخځگر پٚشان ٲٲٲٲكى گرينگى لـ مـژوو، هونـر و ئـدـ بياتدا
هـبوو، بـبـام ئـستا بـهـى بوونى شوـنى وـكوو
تـٲٲمـا يـتيـكان، لاٲٲٲى پاـشكـ ئـدـبيـكان بـ كـسانـكـ، كـ
پسـٲـ نين لـو بوارـدا، ٲٲخځگر ئـو ٲٲٲٲى زـر كز بوو. كـواتـ
ئـوى جـاى مـرگى دـردـت، ٲٲخځگر نوخبـكـيـ، كـ كارىگـرى
لـسر ٲٲوتى مـعريفـ و چـنـيـتى بـرهـمهـنانى تـز هـيـ.

ڪٿان ڪي ديڪ جي دڳرن و، ڪ تَن ڇريڪي س رنجن وسين،
س رنج ڪانشيان ب م عريف و تَن پشت ئ ستور ني، ئ گَر ئ م
ب ئ د بياتي ئ وروپي و ئ مريڪي (ل ديدى ماڪد نا د) و است
بت، ئ وا ب ئ د بياتي ڪوردى ب دوو س ز ز ر، چونڪ ئ م
تاكو ئ ستا ل ناو ئ و ناو ندانى ب ئ ڪاديميا داد نر (ه ندى
من ئاگ دار بم) خند گرى پسپ مان ن بو، ئ وي ه بو ل
د ر وي ئ ڪاديميا بو، ئ وي ئ ستايش ب س ر خنى ڪوردي و
زا ئ و ه رواود نگ ي ب ناوى خند و ب او د ڪر ن و، ڪ
ز ري يان بن ماي ڪي تي ريان ني، تَن ل چوارچ وي س رنج
ت ي ن ا ڪ ن.

سڏجڻ وڃي ٿو:

• مكدونالد (رونان)، ٢٠١٤، موت الناقد، ترجم: فخرى صالح، المركز القومي للترجم، القاهرة.

ء فرين پـ يـا مـک بـ
 ئـمـريکا ... نووسـيني: زيگـمار
 گا بريل، وـزيري دـرـوـي پـشووي
 ئـمـا ني

و. ل. ئا. ما. نىي. و. : ه. ه. ر. ز. ن. ج. ي. . . .

هه‌رشه سه‌ربازیه‌کانی تورکیا له عفرین، په‌یام‌کی وون به واته یه‌کگرتوو‌کانی ئه‌مه‌ریکا: نابته هیچ به‌یاره‌که له‌سه‌ر به‌کخستنه‌وه‌ی ناوچه‌کان، پاش ته‌واو‌بوونی شه‌ی سوریا، به‌به‌ تورکیا جه‌به‌جه‌ بکه‌ و هه‌روه‌هاش وه‌که هه‌میشه، تورکیا هیچ جه‌ره ده‌سه‌اته‌کی ناوچه‌یی له‌ژهر که‌نته‌یه‌ی کورد دا په‌سه‌ند ناکاته. به‌ئه‌وه‌ی ئه‌م په‌یام به‌وون و ئاشکرا به‌ته، که‌ماری تورکیا هه‌زه زه‌مینیه‌کانی له‌ سوریا خسته‌ته جو به‌ و گه‌وره‌ترین شاه‌او و هه‌رشه ئاسمانی له‌ مه‌ژووی خه‌یدا به‌ریا کردوو، به‌رده‌وام نیوه‌ی زیاتری هه‌زه ئاسمانیه‌کانی له‌ هه‌رش و په‌لاماردان.

ئه‌مه‌ش له‌ ده‌قه‌ره‌که‌دا ساز ده‌به‌ که‌ سه‌روه‌یه‌ی ئاسمانه‌که‌ی، وا له‌ژهر ده‌سه‌اته‌ی وه‌وسیادا، به‌یام وه‌وسیا به‌گه‌ی داوه به‌هه‌رشه ئاسمانیه‌کان به‌سه‌ره‌ عفرین، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌م خزمه‌ته به‌ به‌ره‌وه‌ندیه‌ی دره‌خا به‌نه‌که‌ی ده‌کاته: ته‌ه‌زم و ده‌لاقه‌یه‌که‌ به‌خاته نه‌وان په‌یوه‌ندیه‌کانی ئه‌مه‌ریکا و تورکیاوه.

په‌شته‌ر چه‌ند گه‌توگه‌یه‌کی توند له‌ نه‌وان و ئه‌مه‌ریکا ده‌ربازی ره‌یه‌ی هه‌زه کوردیه‌کان له‌ باکووری سووریا کراوه. ئه‌مه‌ریکا ده‌سته به‌وه کردوو له‌ نه‌وان هه‌زه چه‌که‌داره‌کانی YPG دا و کوردانی سووریا پارتی به‌که‌ته‌ی دیموکراتی PYD هه‌روه‌ها PKK دا جیاوازی به‌کاته. په‌ی وایه‌ی به‌گه‌ و په‌یه‌ده‌ جیاوازن له‌ پ‌ک‌ک، نه‌ له‌ ئه‌مه‌ریکا و ئه‌وروپا، یاخود ئه‌مانیادا قه‌ده‌غه‌کراوه‌نین.

به‌ تورکیا و زه‌ربه‌ی چاوده‌ره نه‌وده‌وه‌یه‌کان، ئه‌م جیاکارییه‌ ده‌سته‌کرد. په‌یوه‌ندی نه‌وان پ‌ک‌ک و به‌په‌گه‌ و نه‌که هه‌ره له‌ لایه‌نی سیمبه‌لی و ئایده‌له‌ژیه‌وه‌ زه‌ر تونده، په‌یو ده‌توان به‌ئاسانی به‌به‌که‌، به‌په‌گه‌ و په‌یه‌ده‌ له‌ژهر ستراتیژی سه‌ره‌کردایه‌ته‌ی پ‌ک‌ک دان. به‌گومان به‌به‌که‌یه‌کی زه‌ری ئازادی جموجوه‌ و چالاکی خه‌یان هه‌یه، به‌یام زه‌رینه‌ی هه‌زه‌کانی ئه‌مه‌ریکا، ده‌یان‌وه‌ سوود وه‌رگرن له‌ توانا و له‌هاتوویی به‌په‌گه‌ له‌شه‌یه‌ی ده‌ژ ده‌عشه‌ دا. سه‌ره‌باری هه‌شداریه‌ی دانی تورکیا، ئه‌مه‌ریکا هه‌ره به‌رده‌وام چه‌که‌، له‌په‌ناوی ئه‌وه‌ مه‌به‌سته‌یه‌ی سه‌ره‌دا، به‌ چه‌که‌داره‌کانی کوردانی سووریا به‌وان ده‌کاته.

زه‌رینه‌ی سه‌ره‌کرد سیاسیه‌کانی ئه‌مه‌ریکا ئاماده‌بوون، له‌په‌ناوی ئه‌م کاردا نه‌رخ به‌ده‌ن: دروستکردنی ناوچه‌یه‌کی ئازادی به‌ره‌گیرکردن له‌ باکووری سووریا، له‌سه‌ره‌ سنووری تورکیا له‌ژهر که‌نته‌یه‌ی کوردان. به‌هه‌ند وه‌رنه‌گرتن و زیاتر وروژانه‌دن به‌رامبه‌ره به‌ به‌ره‌وه‌ندیه‌کانی تورکیا، به‌زه‌حمه‌ته ئامان ده‌که‌ته. هه‌رده‌ولا — تورکیا و پ‌ک‌ک و هاوگره‌دراوه‌کانیان — دوا‌ی سه‌ره‌رنه‌که‌وتنی

گفتوگۆکانی ئاشتی ناوخی تورکیا، لژیکی بۆنۆنۆتۆ و ییکردنی بۆدوادا دت. لگۆ ئۆ و شدا دۆ و تکی کوردی هۆرمی ل عراق و یککی هاوشۆ و ل سووریا، و هۆروها خباتی خساری سۆربخ ل سۆر زۆمینی تورکیا دت ئنجام بدرن، ئم بۆ پ ک ک شتکی بۆگومان و چۆندوچوون. بۆ تورکیا گۆرۆترین هۆشۆ. ل بۆرۆ و خبات بۆ ئم یان دژی ئم، هۆر بۆردۆ وام بۆ رۆگای سۆربازی دچۆت بۆ و.

کارۆ زۆرۆزۆنگۆکان ئۆشکۆنج و کۆرۆ و رۆریکان، ئۆ و خکی سفیلی کورد دۆیان سا پۆیستۆ بیچۆژن بۆ کۆتایی ناگات. بۆتاوانۆکان دۆکۆژرۆن ل پۆناوی کۆشۆکی سیاسی ئۆگۆیشۆ قوۆ ل ناوچۆکۆدا. لۆرۆ و دا ئۆم سۆرۆک کۆماری تورکیای ئۆستا بوو، لۆکاتی خیدا وۆک سۆرۆک و زیران زۆر زۆر ئازایۆتیۆکی گۆرۆی نیشان دا، هۆ وۆی دا ل پۆناوی ئاشتی نیشتمانیدا. سۆرنۆگرتنی ئۆم گفتوگۆیان ل سا ۲۰۱۵ دا، ئۆمۆ وۆک ئاکامۆکی دۆرۆبوو و لۆمۆ و دای دۆرۆکۆشانی شۆ و هۆرای سۆربازی بۆ سووریا و ئۆنگۆ لۆ و زیاتریش کاریگۆری هۆی. لۆ هۆلۆمۆرجی ئۆستادا مۆسۆلۆک ناواقیعی دت، هۆر تۆنیا بۆ گۆنۆ و بۆ گفتوگۆکانی ئاشتی ناوخی تورکیادا، بۆمانۆ و وۆبۆ وۆی بۆرۆراوانبۆونی شۆ و هۆرای سۆربازی بۆ و بۆ هۆمیشۆ ئۆگرین. هۆ وۆکی یۆکجار گۆرۆی کۆمۆگای نۆدۆ وۆتی گۆرۆک، بۆ سۆرۆلۆ نوۆ کردنۆ وۆی پۆنجۆرۆیۆکی و بۆ لۆک تۆگۆیشتن، کۆ لۆ ئۆستادا، بۆ تۆ وۆی قۆپات کراو.

لۆبری ئۆ و هۆروها شۆ دژی گۆروپۆ کوردییۆکان ل ناوچۆکانی کشانۆ و دۆرۆ وۆی تورکیاش زۆ بۆ سۆر سیاسۆتی دۆرۆ وۆی تورکیادا. ئۆم پۆشۆ و ییکردنۆ نیشانی دت: هۆروها تورکیاش ئامادۆی لۆم پۆناو دا نۆرخۆکی گۆران بدات. ئۆم نۆرخۆ لۆ ناو ئۆ و چارۆ سۆر دایۆ کۆ و بۆ ۶۰ سا دت هۆی و گۆرۆدراو بۆ رۆژناو و.

تورکیا ترس لۆ ئاکامۆکانی جیۆپۆلۆتیکی شۆ لگۆ ئۆمۆریکادا نیی، یاخود بۆلانی کۆمۆ و بۆ کۆمی دۆگر. لۆ بۆرامبۆر ئۆ و بۆادۆستیۆ هۆرمییۆ کورد لۆ سنوورۆکانیدا. هۆمان کات ئۆمۆش بۆ ئۆمۆریکا و بۆ دیار دۆردۆکۆ و لۆ بۆردۆم هۆسۆنگان دنی شۆ یکدایۆ لگۆ تورکیادا، کۆ شیایۆ بۆ وۆ بۆردنۆ بۆ ماوۆیۆکی دیاریکراو، یاخود دت بۆتۆی جیۆستراتیژی تورکیا نادیدۆ بگۆت. دۆشۆ هۆسۆنگان دنی یۆکۆم بۆتۆ هۆ، دووۆ میان ئاکامی کارۆساتاوی بۆرۆ لۆ هۆر لایۆک، بۆ ئۆمۆی ئۆ وۆپایی لۆ بکۆ وۆتۆ و.

تورکیا وۆک یۆکۆک لۆ ژۆناو، لۆ ناتۆ و لۆ دوا جار دا لۆ سۆر

ئاسستى ۋو ئوروپا، وازى لى بىن بى ئوروپا ماناى سركىشىدىكى نوۋ و يىكجار ترسناك. نىك ھەر تىنھا بى باداننىۋى بى لاي رووسىادا ھىزوتواناى پىيو ئىدىيىكانى ۋووسىا و ناتى بى تىۋاۋى دىگىنى، ئىمى لى دىرۋى سىنوورى ئوروپا ھىچ ھاۋىپىمانى ترمان نابىت، بىكىو نىيارى بىتوانا و ھىزدار. بىلىم بىرۋو پىشچوونى ترىش شىۋى بىر لىكىرەننىۋى: گىلانىۋى بى ھىزى توركىا، لى ستراكچىرى دىۋىكى لىستىيۋى بىتوانا و ھىزىكى ئامادىگى بىزاقى ئىسلامى.

جىا لى مانىش نمونى خىچى كداركىرنى ئىتىمى ۋىكى ئىۋى كىريى باكوور، لى ئىستادا پىدىچى ۋىلىتى ۋىكى ۋىسى سىعودى بىۋى ھاۋىشۋى بىكت. دىش زىر بىخىراىى و ئاستىۋى لىسىر سىنوور كىنمان دووبار بىتىۋى. ھىمو ئىمى ۋاقىيەكى نىيى، و پىۋىستىش ناكات ۋى لى بىت. بىلىم بى گىرىكىرەن لىمى، پىۋىست بى ستىراتىشكى نوۋ تىۋاۋى ئوروپاى، لىگى توركىا بى دىخى ئىستاشۋى كى تىداىتى.

ئىۋى ئاستى خىن لى پىشلىكىرنى مافى مرقى ۋ كىماسى لىئازادى چاپىمىنىدا و پىلامارى سىربازى توركىا لىۋىفرىن بىگرىن. لى ئىۋى بىتىنىا بىسىنىيى. ئىۋى ئاسان بىدىرىبىنى ئىۋى خىت ئاسوودى بىكىت، بىئاشكرا خىن دىردى بىىن. لىبىرئىۋى پىۋو لىتىكى ۋووسىادا ھىزى دوۋى مى خىراپىكارى ناسىۋى، كى پىۋو دىتوانى ئىزانى بىھاكانى خى بىپارزى. دىخى ھىشلىكان، كىم نابىنىۋى. ھىروۋىھا ئىزمون لىگى گىماردان لىسىر روسىا، ھىۋادارىن فىرى كىرەبىن كى ئىمىش ناتوانى ھىچ گىچاچا بىت. ھىبىتى توركىاش بى دىنىيىۋى، نايىلىم لىم گىلۋى بىكىۋىتى ژىر كىرىگىرەتتىۋى. بى ئىۋى بىرژۋى ئىدىيىكانىمان بىجى بىھىن، ھىۋى زىا ترمان گىرەكى.

ھىروۋىھا ئىم بىرژۋى ئىدىيىش فرىلاىنى: لى پىشى پىشۋى ئاگرىست دى، ئاگرىنى ياساى نىۋىۋىتى و يارمىتى بى خىكى سقىل لى سوورىا، ھىروۋىھا لى ئىھىلىتى باشوورى توركىا، لى ناۋچى كوردىيىكان. ئىمىش بىۋى دىست پى دىكات، كى ئىمى ئاستىگىبىن، نى زىبىروزىنگ و بارودىخى زىان لى ئىھىلاتى توركىا بىشۋىيىكى لى شىۋىكان جىقى قىۋىكىرەن، نىخىمى توركىا لىبىرامبىر پىكى و ھاۋىگرەۋاۋىكانىدا ناھىقىيى. ھىر خىدى كىشى كورد و رىگرىن ئىزگرىن، لى داۋى مافىمىيىكان بىگرىن و بى ئازادى و ھىلومىرجىكى باشتى زىان دىركىۋىن، ئىمى نابى ماناى ئىۋى بى، ۋىنىيىكى فىلىكلىرى پىكى و دىستى و دائىرىكانىيان نىشان بىىن. ئى خى پىكى لى ئىمانىش قىدىغى، لىبىرئىۋى رىكخراۋىكى

کرمینال و بازرگانی بـ ماد هـشبـرکان، بازرگانی چـک و مرـفـو و مرـفـو دـبات بـو و بـزـر پار لـخـک دـسـنـ. با خـمان هـنـفریوـنـن، تورکیا دـوـتـکی هـرمـی هـژمووندار، لـژـر دـسـاتی پـیـد و پ ک ک دا قبو ناکات و لـ پـویستیشدا، بـزامـندی ووس و ئـران و سووریا دژی دـوـستـتـو. براوـکـش مـسـک و دیمـشق.

لـبـرئـو پـویستـ بـرژـوـندیـکانی خـمان، بـر لـهـر شتـکـو و بـت، تورکیا لـووی جیـپـلـتیکـو هـر بـ خـمانـو " و ابـستـ بکـین" – هـروها پیاو دـتوانی بـ "شوورـگرین" بـ ئـوی نـکا بـ هـمیشـ بـترنجـتـ کیـتـایدـتـو، ئاکامـکی بـ ئـمـ سـرـرـیدـکی نادیار لـخـبـگر. لـ ئـستادا ئـمـی ئـمان بـتایبـت دـبـ بزانی، چـند ترسناک، گـایـکی تـایدـتی هـزی سـربازی بـ هـموو ئـوانی تر. ئـم هـو و سـختـ نـاسیـ پـویستـ بـگرینـ ئـست، لـلایـک بـدـنگ نـبین لـخـخـگرتن، لـلایـکی دیکـو، هـموو بـژاردـکانی تر بـ پـکـو و کارکردن بـخـینـگ. تورکیا پـویستـ هـست بکات کـلای ئـم شتـک دـباتـو / دـست دـکـوت و بـ ئـمـش زـرشت دـدـنـ.

هـر لـ یـکـتی گومرگـو تا هاوکاری پـکـو و کارکردن لـ سیاسـتی پـناـبان دا، لـ پشتیوانی ئابووریـو تا هاوکاریکردن لـبواری خوـندن و زانستیشدا. بـ ئـم دـبـت چالاکانـ بـر و لای تورک بـین. نـک بـئـوی هـر دیالـگی دـوـتی یاسای بـخـینـ بـردـست و پـشـکـش بکـین، بـکو ئامادـش بین لـ بیناکردنـوی دادگای تورکیادا، دواي کاریگـریـکانی هـو و کودـتاکـو، بـشـداری بکـین و کاریگـریـکمان هـبـت.

ئـو تـنها هـیـکی سیاسـتی کـنز قاتیفکارـکان بوو، بـدیاریکراوی پـشـش ساـانـک سـرمایـی دـوـتی یاسا، باس لـگفتوگـکانی بوونـ ئـندامی تورکیا لـ یـکیتی ئـوروپا / EU نـیکردـو. ئـمـش بـتـ هـی کـتایبـهاتنی کردـو سـربازیـکانی تورکیا لـ باکووری سووریا، پـیوـندی بـو بـژارانـوی ئـمـو، هـروها دـستـپـکـکی توندوتـی هاوکاری و ناردنی چـک و تـقـمـنی، لـگـو دـوـتی تورکیا – ناتـدا.

ئـوی حکومـتی ئـمانیا، دواي پـلامارـکانی تورکیا بـ باکووری سووریا، هیچ چـکـک بـ تورکیا ئـوانـ ناکات، بـیارـکی است بوو. تورکیا بیری لـو کردـو لـگـو رووسیادا ئـم کار بکات، بـم پـویستـ ئـم بـ خـم نـبین، هـموو ئـمانـگـشـی سیاسی ئـم لـ

[illegible]

ٻٻام تورڪيا يڪي ريزپبليڪي گاي تايبت، تورڪيا وچڙخا و ل
رٿاواو، ل ٽوروپا و ل نات، ب ٽم و هاو ٽي تورڪ
سارر يڪي ز ر گور يڪ.

سڄاڻو: ڊاڪٽر ٽاگي شپيگل ٿمار ۲۳۴۲۲، رڙي ۲۵/۳/۲۰۱۸
وتار ڪي ٿايب ٿا ٿا نيا ٻي رڙي ٿا نام ٿا ناوبرا نووسراو.

<https://causa.tagesspiegel.de/politik/nach-afrin-welches-verhaeltnis-hat-der-westen-zur-tuerkei/afrin-ist-eine-botschaft-an-die-usa.html>

ترا می بدد یوت هزی سربازی
لـ سوریا بکشندت و...؟! ...
موز فـر عـ بدو ا

لے چند ہفتے ایبر دووے تا ئستاش لے دوانو هے وے کانی ترامپ و ووتے بے ژو ای اوژکار کانی لے بارے کشانه وے هے نه سربازی یه کانیان لے سوریا بے تے جے گای هے وایو پرسوای گشتی و لے کدانه وے و هے وے ستگیری جے راو جے رو، تے نانه بے یا نکردنی خے شای و نیگے رانیشی بے دے کرت .

هه‌بەت چۆ بونەوی زیاتری ئێم لەدوانو هه‌وانانی ترامپ دواى هه‌رشو داگیرکاری یه‌كانی هه‌ر يه‌ك له سوپای تورکیا و هاوپه‌یمانانی بێ سه‌ر له‌فرینو چۆند ناوچه‌ی ترو، هاوکات سوپای سوریا و هاوپه‌یمانانی بێ گوته‌ی ژه‌هه‌راتو چۆند ناوچه‌ی ترو، وه‌دانه‌ی نه‌یارانی هه‌ر يه‌ك له‌پان هات. دیاره‌ی ترامپ سه‌رله‌یه‌ی گه‌وه‌یه‌ی

اگه یندو له گه هه ر پک ل و زیری بهرگری و درو و سی ئای ئای
بهام هشتا نه گه ییشتون ته به یاری په کلاکه رو به که شان ووی
هه ز که بان.

گومان لـ وـ شدا نی یـ کـ ئـ مـ هـ رشو داگیرکاریو ئاـ وگـ انـ هـ نگای
یـ کـ می ئـ وـ کـ و تنـ یـ کـ لـ کـ بونـ وـ یـ مانگی یـ کی ـ ابردوو لـ
سوتشی روسیا لـ نـ وان پـ تین و ئـ ردوگان و روحانی هات لـ بارـ یـ
هـ وـ دان بـ یـ و تنی یـ کلاکردنـ وـ و کـ تایی پـ هـ نانی دـ خی ململانـ و
شـ لـ سوریا دا .

جا پرسپاری پیشی لَم پرسدا ئوئی ک بچی ترامپ دیوِت
هزکانی ل سوریا بکشندتو ل کاتکدا ئامانجی سرکی
بدیندناو ک م بستى سرکیان وخانی ژمکی ئسد بوو
هر وک رژیمى سددام؟!

[illegible]

بہٴ سام بہ پچوانہی زری ئو و او ہ ویستو لکدانان وانہ کہ
زیاتریان ل گش نیگا و برژ وندی است و انان و دکر ت او
لکدانانوی استو دروستو وانگی چینای تی ل برری نازادیخوازی
بہ پی ہلسنگاندنی باری ثابوری و سیاسی و سربازی بہ ئمیریکا و ،
ت نان ت هاوپیمان ئوروی و نیار کانیش ، ئو دس لم نن کہ
نخر ہکاری یشیی ہ ی بو ئم لدوانو ہ و انانی ترامپ بہ
کشانوی ہ نز سربازید کی۔ کہ بہ کورتی ہ کار کی ل داب زینی
ہزهاوسہ نگي ململانہوش کا نہ بہ زیانی ئمیریکا ل بہ رامبر
وسیا و هاوپیمانہ کا نی۔

هه مو بـبـگـگـكا نيش كـ زـرـك لـ چاودـران ئا ماژـيان پـداوـ ئـمـ
دـسـلمـنين . هـر لـ بـبـگـگـي بوني قـيرانى ئا بورى و كـمـمـايـتى
ناوخـيى ئـمريكاوـ تا دـگا تـ بـبـگـگانى تر بـ ئـمـ دا بـزىنى
هـزهـاوسـنگى پـ بـ زيانى ئـمريكا لـ چاو چـند جـنگى پـشو تر.

لېوانه جېنگ له دژي عراق له سالې ۲۰۰۳ وې تا دگاتې جېنگي
ئفغانستان له ۲۰۰۱ و سېمال له ۱۹۹۴ وجاېکي تر عراق له ۱۹۹۱ .
تېنانت ناماژې بې زېر دور ترېش وېک شېي قېتنامېش دېدن. بې
زیا تر وونکردنې وېش ئمريکا له جېنگي يېکېمې کډاو له سالې ۱۹۹۱
کې بېياري دا هېچ دېوېک تېک دژي نې بو نې له ئېنجومېني ئاسايش
له دزگاکاني تر. تېنانت له شېري ئفغانستانو شېي دوومي دژي
عراق له ۲۰۰۳ ئېگېر دژايېيېکېش هېبوېت بېمال سېرېنجام
عنتېريانه بې حوکمي زلھېزي جېنگي سېپاندېوېو ئېنجومېني
ئاسايشي ناچار کردوې تا بېياري بې دېرکات وېک داگيرکارېک.

بېمال تا ئېو جېگايېي دېگېتېوې بېم دېخاېو تو جېنگي له سوريانو
ئېوېي کې ئمريکا له دېوراني ئوباماوې کې هېزې ۱۰ هېزاري يېکېي
له عراق کشانېوېو تېنانت دېخندې شېو داگيرکاري يان له عراق
له خويان دېگرت . کېچي ئېستا دېين نېدېو ئېباما هېزېکېيان له
عراق بېو شېوازې بکېشنېوې . له کاتېکدا هېر له دواي ئېوې
دېخاېتيان له سوريان کرد بې بېهاني سېرکوتې ئېسد بې خېکېي
اېپېوييو پېويستي وېخاني ئېمې ئېسد وېک قېزافي. کې ئېمې هېر
بېيان نېچوې سېر ئېتر بې بېهاني مېترسي باېدادېست بوني داعشېوې
دېخاېتېکېيان چې تر کردوېو پرسو کېشېي کوردېشيان کردې
بېهانيېکې تر بې ناردني زياتري هېزي سېربازيې.

ئېستاش کې ترامپو ئېدارېکېي دېين مادام داعش له گېرېپاني سياسي
تېواو بوې ئېتر پېويست بېو هېزې سېربازي يې ناکات له سوريان ئېمې
جگې له بېهانيېکې زياتر هېچي تر نې يې. ياخود وېک زېرېکې له
چاودېرو اېفېکارېکاني خولگېي سياستېکاني ئمريکا دېين ئېم
لېدوانو هېولانېي ترامپ بې کشانېوې هېزېکېي تېنها مانېر لېدانې
بېرامبېر نېيارېکانيو، تېنانت دېستېکانيشي، جگې له لېکدانېوېو
اې کرچوکالي وېک خودي بېهانيېکېي ترامپ زياتر هېچي تر نې يې.

ئېتر ئمريکا ئېو زلھېزې ئېمپرياليستي يېي چېند دېيېي پېشو نې
يې کې بېشي باوکو کلېنتون بې گاېتېو پېکېنېنېو دېستي گورباتشوف
و يېتسنيان لېسېر شانېي سياسي دېگرت تا بېرنېبنېوې بې لايېکداو
کار له کار نېترازيت له چوارچيوېي ستراتيژي يې نوي جېهانېکېي
ئېوان بېچېتې دېرېوې. بېمال ئېستا ئېوې پېتين وېوسيائې وېک تازې
زلھېزېکې لېگې هاپېيېمانېکاني له جېهانو ناوچېي ئېژھېکېاتي
ناوېکېست لېسېر شانوي سياسي و، تېنانت هېبژاردنېکاني ئمريکاش
،گوېي ئمريکا اېدېکېشيت. ئېمې ئېترواقعېتېکې . جا هېمو چاودېرانو
اېفېکاراني خېش خېيائي خولگېي سياستې اېسترېوي يېکان يان ئېم

واقعیت ناینینو نوکولی له د کښان یان د یبېنن بېلگه یو ځای د دوک له کښی د چیت چاویا نه و نه نایان و نه ت تماشای کښ .

له استیدا کار سات له و دای له یاریک له سره کی یه کان د و نه تو د سه ساته ئیمپریالیو زله نه کونه پرسته کانی جیهانو ناوچه کښ له گه پان کښ . خه هر کامیان سه رکښون یان ژر کښون له قازانجی چینی کر کارو بزوتنه و سوسیالستی و کښ نهیستی یه کښ یو بهر ی ئازاد یخواری نین . نه مهش به هی له م یدانی نه بونی هه مه لای نه ی نه م چینه و لاواری ه نه زی کخراوی سیاسی و حزبی و جه ماو ریو به به دیلی یه و چ له سر نهیستی ناوخته یی و نه ت کانه چ له سر نهیستی جیهانیش.

نه گډ نه نه نه له م یداندا بویا هه روک جه نگی جیهانی یه کښ له یه له اپه ینو نه و گډی شنه گډانه دا له هر یه کښ له و و نه ت زله نه جیهانی و ناوچه ییانه هه مو هاوک شنه کښی نه وان نه وانی هه نه گډ گډایه و به سه ریانداو دوو جه مسه به نه دی چینایه تی ته و او جیاواری به دید ه نه له جه مسه ری سه سیالستی و جه مسه ری سه رما یه داریو ئیمپریالیستیدا .

نه و کانه نه زه و وشنو ساد تر هه کاری پشته هه مو د خا نه تو شنه و پاشه کشه کان درک په نه کرا به به په چوپه ناو نه ماما و نه گډ رو له کډانه و نه مانور له دانو پلانگه ری کښ نه ستا به له دوانو هه و نه کانی ترامپ د کرته .

۲۰۱۸-۴-۸

3 قه سیده ی شاعیر خا توو مه ناهل نه لسههوی ... و : نه ژاد عزیز سورمه

(1)

ژنانه نهوروپا

خه مبار
 به سهر پاځه فه نهرمه که دا ،
 پا ځه ده که وم ..
 ځووم به لای دیواردا وهرده گځم
 زهرده مسکه ده بمه وه ..
 به په نجه م
 ناوت له سهر دیواردا ده که شم
 له که ځه ده نگی ته قینه وهی دووره وه
 چاو ده نووق ځنم
 ځستا ده توانم بنووم ،
 به ځه وهی خه ون به هیچه وه ببینم
 به ځه وهی چاوه ځی هیچ بکه م ..
 ده زانم زځرن ځه وانه ی
 وه کو تځ
 که چیان به ځه وروپای ځه کرد
 که چیان به ځه مهرگ و زیلله ت کرد
 به ځه ام پاش چه ندان سا ځه
 که مندا ځه کانیا ن
 هځی ها تنیا ن له ده پرسن
 ده ځن :
 چونکه جه سته ی ژنا نی ځه وروپا
 له ژنا نی ځه مه گهرمتره ..
 ژنا نی ځه مه ،
 که له وځ
 له به ته نه ځیدا مردن .

(2)

له ملدا

هه میسه زانیوما نه
 شت ځه له مځدا هه یه
 له ده ترسین ،
 نا به له په تی لوولدر او
 نزیک بینه وه ..
 چه قځه یه
 یا دوو مشتی به به زه یی
 که واته ځه مه مهرگ ده ناسین !

ئەو مەرگەي ئۆكە لە ملدايە
لە جەيەك
لە ھەموو جەيان پتر لە دەدا
لە ھەموو جەيان گەرمترە
لەو دا ماچيش ھەيە .

(3)

ھەناسە بۆكە

ئەم
بە کيسەي زۆرانبازيم ھاتايە بەرچاو
بە مشت و ھەرت گەلام ،
ئەوھي لە کاتي خۆيدا نەمدايتم . .
کيسەکە دەھات و دەچوو ،
دوور دەکەوتەوھ . .
پاشان بە ھۆزکی زۆرتەرەوھ
دەگەايەوھ ،
مشتي دیکەي لەبۆھشەنم
جارکي دی وەك دۆندەيەکی برسي
دەھاتەوھ . .
وا مامەوھ ، تا ھەستم کرد شەکت بووم . .
بە دەستەکانم گرتم
بە جومگەي پەنجە قۆشەوھکانم
سەرم پۆکرد
پۆم بووم لە خۆن و
بە وونی
گوێم لە ھەناسە بۆکەي خۆم بوو
و نەي ئازە بۆکەي تۆقيو
خۆراتر دەبوو .

نامازە :

شاعیرێکی گەنجی سورییە ، یەکێکە لەو شاعیرە ژنانەي ھەخەگران
نایندەيەکی لە کاروانی شیعری عەرەبیدا تەدا دەبینن . شیعەرەکانی
مناھل - لە سايیتی گۆفاری (کیکا) وە کراون بە کوردی .
بۆوانە <http://www.kikahmagazine.com/?p=5486>

هه توان ... سەردار جاف

لە شنه‌ی با
پرچی ئاسمان
ناوی (پەری) دەچنم و
لە بەرێکی خێری دەم سپێدە دە دەم
نە با گریان و حەسرەتم
بیژاکێی روخساری پێ تریفە و نەنی جوانی
لە سەمای گوێ
لە تیشکی ئەستیرە بەیان
لە قاوەی دەم غەوارە یەك
روخی ئەوین ، شەمای تە ، با بێ کەزێ (پەری) بێ نم
تا ئەو خەونەم
واڵەتی ناسکتر با بە هەناسە و بێنی گیانی
لە رەنگی سەوزی بەهاری
لە باڵخانە سڕوشتا
پەیکەر بێ (پەری) چێ دەکەم
نە با چاوم
مەیلی غەدر بکا و بترازێ لە شوانی
لە زنە کانیواوەکانی نیشتمان
ئاوئەنگباران بە سەر سیمای (پەری) دەکەم
نە با رووخساری مانگ ئاسای
کاڵبێتەووە وەکو فریشتە پەنهای
بێ (پەری) یەکەم
هەر لە گەڵا بە گەڵای دارئەرخەوانی
ئارایشتی بوکێنی بێ تەدارەککەم
نە با گەردێ دروست بێت و
یانزە قەلەمی ساڵنامە
بگرن رێگەی پەشیمان

خەشکردنی ئاگری شەهەری... کاریکاتەر - جەبار

نامەییکی خەشکردنی ئاگری لە منداو... چەرەزەند

ئێوارەیی کاتی خەر ئاوا بوون، ئێو کاتێ کە دەمەوی بگەڕێم و
بەرەو ما، بە کاتی مندا ئیم بە مەمەکی ندی. بە زەدی تە.

ئىوار يەكەنى كاتى خەر ئاوا بوون، لىرى بەفرهەن هەن دەبار، لای تە
 تاو،
 لىم خەر ئاوا بوندا، وەك بەندى سەر رووور، سەر خوار شەيدای
 فرینم لى کوستانەكى سارد بە خەر هەتات،
 بە زەدى تە، بە سەر تایی شارستانیت، بە مەتەپە سامیا ، بە
 نیشتمان، بە خەر شەویستی خاك و گەل كە لى تە فیربووم.
 لى خەیا مەدا، دەگەم بەر دەرگا، دەم خەشە تە بەرو پیرم دەیت و
 باوشەكى گەرمى خەر شەویستیم بە دەكەیتەو.
 من لەم دە خەشەدا سەما دەكەم. ، بەسەماو دەچم بەردەرگای
 ژوور كەت، پاش تاو دەبینم،
 كەتەكەت، هەمزی خەباتى هەفتاسالەت، لى چوارچەو یكى شوشەدا
 هەواسراو،
 جلو بەرگی كوردی لى گەم مەدالیا زەرى زەلەنانت لى چوارچەو یكى
 تردا داندراو،
 بە بە جوو، چوارچەو كەن هەواسراوون،
 دایكەم شەپەشە. ما خامشە، یەكەم نەورەزم بە بە تە. من لى
 سەما دەووستەم دەبى بەم بە دیدى تە.
 دەم بەر و دەرگى سەرا، بە گردى سەیان ئەو گردەى كە تەرمەكەت
 بەخاك سپیرا. لى گەگە خەم دەدووم،
 ئەگەمەو بە ئابردوو، ئەو كاتەى بە پیادە و پەكەو
 دەریشتین، هەمیشە تە خەرا تر بووى لەمن ، پاش ئەكردنەكى پەلە
 پەت دەگەیشتم.
 بابە ئەى تاكە خەر شەویستی ژینم، نزیكترین هاویم، مامەستاكەم،
 بەندى دەم، كە خەر شەویستی تە فەرى كردم، زانیاری پەبەخشیم، هەهای
 كردم تا لى دە و هەزرى مندا نیشەجە بووى
 پیم بەی چەن تە لى بیركەم؟

که د دووانم ئاوينه، خه م د بينم، خوښی ته به شاد ماری مندا
دوا،

ته نه خاځیکي جوانی که یی زادن پی به ځشی له جسته دا، به ځشیت به
من،

کا ته ناوکه م د نوو سم ناوی ته دواناو و ناسنام م.
کا ته که نه م د توانی بدو م له وای که له هزمدا یی، په نوو ست دامی تا
بیر که م کا که به ته هستی خه م به نوو سین د ربه م. له به تانی گشت
ژکه دا به سروودی نیشتمانی به ده نگه کی وهک بولبول به ځشه که ی
ځته به خه بهر ده هاتم.

کا تی که وتنم پا پشتم بووی، له سه رکه وتندا هاند ر م بوویت. به رای ی
نووسه ری ی که م په توو کم، و رگه ری ی که م کورته چیر کم هه ر ته
بوویت. دوا و ځنه مان، دوا او ژ و دوا و ته و ئام ژگاریت گشتی له
د مدا نه ځشاو.

پیم به به ځ ځ ځ و یستی که د گاته ځ ځ و یستی ته، د م و له و
ځ ځ و یستی م زنه د گم نه دا بژیم،

به هیوای که که من و ته له جیهانه کی تر دوور له مای که تیا ژیا ین
ی که کتر ببیننه و،

تا بتوانم به شی له و ځ ځ و یستی ته پیت به ځشیم، په ت بد م و. به م
سته یی د ست په ده که م "نام یی کی ځ ځ و یستی له من و"

کچت: چر

گومان ... ستار ئحماد

چپک گ و
مشتك زلكاوی
ترپی دی دك و
کورتی هی ناسی
مودای هی نگاوی
لبش ی رازا
لووت ل لوتکی
هور برزتر
ژیانت سوتووی جگر ی ک و
دوار ژت چی زاری ئاگر
ئی ک دکی
چند تنگ و تاری
برووکش چرای هی نگاوی ماتی
ل ناخا بش ی دند و ماری
بچی د نازی
بای چرک ساتی
چن ل یادت چوو
رژگاری شوم و قی و نه هاتی
هند د روونت پست و بزار
شاعیر بوونی ت جگی پرسیار